

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/854

KARAR NO : 1981/593

OZET: Sıkıyönetim ilânına

lara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre ve (b) bendindeki bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın, Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Erol Kalkan, Selim Çelik

O L A Y : 1- 28.6.1978 tarihinde, sanık Selim Çelik'in yakınıcı Ali Gündoğan'a ait bakkal dükkanına dinamitten yapılmış bomba koyarak tahrip ettiği, öteki yakınıcı Hamdi Türkkal'ın evinde hasar meydana getirdiği, böylece sanığın patlayıcı madde bulundurmak ve atmak suçunu işlediği iddiasıyla, Türk Ceza Yasası'nın 362. ve 264. maddelerine göre cezalandırılması için Ankara C. Savcılığı, Ağır Ceza Mahkemesine kamu davası açmıştır.

Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi, 2.2.1979 tarihinde, 1978/385, 1979/24 sayı ile; sanığa atılı suçun ideolojik amaçlı yaygın şiddet hareketlerine öncülük eder nitelikte eylem olduğu, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu, bu nedenle davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

2- 13.7.1978 tarihinde, sanıklardan Selim Çelik'in, halen firarda olan arkadaşları Hasan, Metin ve İsmail ile birlikte Aktepe 2. Duraktaki Yılmaz Kiraathanesi önünde oturan mağdurlara tabanca ile ateş ederek onları öldürmeye kalkıştığı ve ruhsatsız tabanca taşıdığı, öteki sanık Erol Kalkan'ın ise suçta kullanılan tabancayı ruhsatsız olarak taşıyıp başkasına devrettiği iddialarıyla, öldürmeye tam teşebbüs ve ruhsatsız tabanca taşımak suçlarından dolayı, sanıkların eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 450., 62. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle Ankara C. Savcılığı Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açmıştır.

Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 4.1.1979 tarihinde, 1978/351, 1979/2 sayı ile; sanıklara atılı eylemin, yaygın şiddet eylemi niteliğinde olduğu, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunduğu, davaya bakmanın mahkemelerinin görevi dışında kaldığı gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi, her iki kamu davasını birleştirerek 11.11.1980 tarihinde, 1980/620-362 sayı ile; sanıklara atılı suçların; sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği, sanıkların umumi ve müşterek gaye doğrultusunda belirlenmiş başkaca eylemlerinin olmadığı gerekçesiyle mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, anılan karar Askeri Yargıtay 2. Dairesince onanmıştır.

Böylece, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada ^{her iki mahkemenin} verdikleri kesinleşen görevlik kararları nedeniyle 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görevlik

lığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yarı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Y.İsmet Ayer ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 19.10.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ve Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun davada Adli Yargı yerinin görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar, Ankara ilinde 26.12.1978 günü ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan önce, 28.6.1978 ve 13.7.1978 tarihlerinde işlenmiştir.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden; sanık Selim Çelik'in 29.11.1979 günü hazırlıkta verdiği ifadesinde; dinamit atma olayı ile ilgili olarak, "Solcu bakkalın işini gördük" dediği, keza aynı sanık öldürmeye teşebbüs olayı ile ilgili olarak da "Akdere de Madenoğlu ülkücü gençlik derneğine gidip saklandık, silahlarımızı ismini hatırlamadığım dernek başkanına verdik, biz karıştıığımız olayları anlatarak saklanmamış gerektiğini ve kalacak yer bulmalarını söyledik, o da bizi gece bilmediğimiz yoldan bir apartman dairesine götürdü, burada kaldık" demektedir. Bu bulgulara göre sanıkların sağ görüşlü benimsedikleri, karşıt görüştekilere karşı silahlı ve bombalı birtakım eylemlere giriştikleri anlaşılmaktadır.

Hernekadar dosyada mevcut Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün bir yazısına göre, sanıkların herhangi bir sağ örgüte ve derneğe ait kayıtlarda yer almadığı belirtilmiş ise de, sanıkların görüşleri doğrultusunda birtakım eylemleri gerçekleştirdikleri anlaşılmakta, ancak dernek veya örgütle ilişkileri saptanamamaktadır. Şu hale göre sanıklara atılı suçlar görüş ayrılığından kaynaklandığı ve yaşam hakkına yöneldiği için Milli Güvenlik Konseyi 7 sayılı Kararı 4. maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

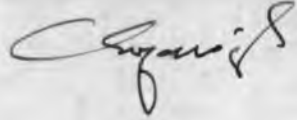
Ancak suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantısını gösteren herhangi bir kanıt bulunmamış olmakla 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddelerindeki koşullar gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle Ankara 1. Ağır Ceza ve 4. Ağır Ceza Mahkemelerinin görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine bu nedenle Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2.2.1979 günlü, esas 1978/385, karar 1979/24 ve Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 4.1.1979 günlü, esas 1978/351, karar 1979/2 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılmasına, 19.10.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

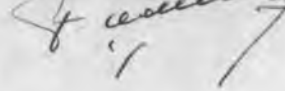
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

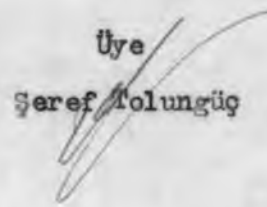
Üye

İsmail Oğuz

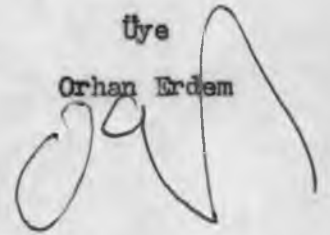
Üye

Şeref Tolungüç

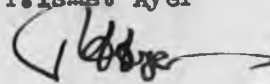
Üye

Orhan Erdem

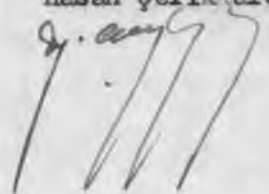
Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

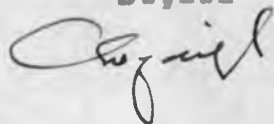
Hasan Çelikkale

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

t/ç

Başkan

h